

УДК 346:330.341

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v99.2023.16>*О. П. Подцерковний, Д. В. Зятіна*

ПРО ПОТРЕБИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Належне функціонування правовідносин трансферу технологій становить один з найважливіших аспектів інноваційного розвитку. Адже без руху навичок, знань та технологій сподіватися на науково-технічний прогрес не доводиться. На жаль, проблеми трансферу технологій в Україні сприймаються досить обмежувально. Можна зустріти пропозиції вдосконалити визначення трансферу технологій, вдосконалити правовий статус його суб'єктів чи навіть кодифікувати відповідне законодавство. Разом із тим потрібно визнати, що всі ці правові заходи мають хоч якийсь сенс лише у разі створення загального стимулюючого господарсько-правового режиму інноваційної діяльності, коли остання не сприймається якимось спеціалізованим науковим інструментом та виокремленою організаційною структурою, а загальним станом діяльності господарюючих суб'єктів, зацікавлених у впровадженні нових технологій, постійному переоснащенні виробництва, придбанні передових рішень у сфері промислової власності та капіталовкладень у розробку технологій, замовленні розробок у національних вишах та наукових установах. Підприємці повинні бути зацікавленими в інноваціях не менше, ніж суспільство та наукове середовище.

Як вірно підкреслено в Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року «необхідно зосереджуватися на підтримці наукових досліджень, які є однією з основ інноваційного потенціалу, та створенні ефективної інфраструктури, яка сприятиме перетворенню результатів досліджень у продукт, придатний до комерціалізації» [1]. Отже, саме трансфер технологій є з'єднувальною ланкою між інновацією та її впровадженням у господарський обіг. Створення правових засад трансферу технологій є необхідним елементом державної підтримки інвестиційної та інноваційної діяльності, дозволяє розвивати напрям комерціалізації інновацій.

Але сьогоднішній стан правового регулювання не дозволяє говорити навіть про наближення до режиму сприяння трансферу технологій. Відсоток інноваційного продукту у суспільному виробництві залишається низьким, багато наукових розробок, в тому числі, розробок закладів вищої освіти, так і не знаходять практичного застосування. Отже, проблематика належного господарсько-правового забезпечення трансферу технологій залишається актуальною і потребує наукового аналізу.

Питанням дослідження особливостей трансферу технологій в різних сферах економіки займалися такі вчені, як Андросова О.Ф., Бакалінська О.О., Божанова О.В., Грицина О.В., Ілляшенко С.М., Козаченко Р.П., Олейніков О.О., Омеля-

ненко В.А., Прохорова В.В., Шипуліна Ю.С. та інші. Не дивлячись на численність наукових праць щодо специфіки трансферу технологій, господарсько-правовий аспект стимулювання до активного розвитку трансферу технологій потребує подальшої розробки.

Метою статті є дослідження ключових проблем трансферу технологій в контексті формування відновлювального господарсько-правового режиму в Україні та вироблення напрямів вирішення окреслених проблемних питань.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 трансфер технології – передача технології, що оформляється шляхом укладення між фізичними та/або юридичними особами двостороннього або багатостороннього договору, яким установлюються, змінюються або припиняються майнові права та обов'язки щодо технології та/або її складових.

Трансфер технологій являє собою передачу науково-технічних знань і досвіду для надання науково-технічних послуг, застосування їх для технологічних процесів та виробництва продукції. Серед основних видів трансферу технологій можна виділити наступні: передача патентів на винаходи, передача «ноу-хау», інжиніринг, інформаційний обмін через персональні контакти, наукові дослідження та розробки під час програм обміну вченими та спеціалістами, а також організування спільного виробництва [2, с. 41].

Як вірно зазначає О.О. Бакалінська «провадження та комерціалізація конкурентоспроможних передових технологій, ефективний технологічний обмін розширяють можливості високотехнологічного імпорту та експорту, сприятимуть запровадженню єдиних норм економічного розвитку та налагодження співробітництва у цій сфері між Україною та передовими країнами світу» [3].

На важливість трансферу технологій вказує Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Відповідно до ст. 376 Угоди співробітництво забезпечується, зокрема, шляхом: а) обміну інформацією щодо політики Сторін у сфері науки та технологій; б) участі у наступній Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»; в) спільної реалізації наукових програм та дослідної діяльності; г) спільного дослідження діяльності, спрямованої на заохочення наукового прогресу, трансферу технологій та ноу-хау; д) навчання шляхом реалізації програм обміну для дослідників та спеціалістів; е) організації спільних заходів щодо наукового та технологічного розвитку; ф) вжиття заходів, спрямованих на розвиток сприятливих умов для проведення досліджень та впровадження нових технологій, а також належного захисту інтелектуальної власності результатів досліджень; г) активізації регіонального та іншого міжнародного співробітництва; з) обміну досвідом у сфері управління науково-дослідними установами з метою розвитку та покращення їхніх спроможностей щодо здійснення та участі у наукових дослідженнях [4]. Також 03.05.2022 р. Верховна Рада України ратифікувала Угоду про асоційовану участь України у програмах «Горизонт Європа» та «Євратом». Асоційований статус України у цих програмах дозволить залучити українських вчених та наукові установи до найбільшої програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій, а також до європейських програм підтримки в рамках Об'єднаного

дослідницького простору та Інноваційної рад [5]. Питання підвищення інноваційності промислового сектору та вирішення проблем ефективного трансферу технологій особливо актуалізуються в аспекті необхідності післявоєнного відновлення національної економіки.

Науковці визначають наступні проблеми, «що перешкоджають інтеграції процесу трансферу технологій у вітчизняних промислових підприємствах: – зовнішня та внутрішня міграція науковців; – недостатні обсяги фінансування інноваційної діяльності; – низька інноваційна діяльність активних підприємств, що зумовлює скорочення частки інноваційної продукції як у структурі виробництва, так і в експорті; – низький рівень державної підтримки інновацій і попиту на високо-технологічну продукцію; – відсутність стимулюючих механізмів трансферу технологій» [6, с. 74]. Можна виділити і інші проблеми в сфері трансферу технологій, а саме: низький рівень комерціалізації наукових розробок закладів вищої освіти, що часто робить наукові розробки відірваними від реальних економічних потреб промисловості та бізнесу; нерозвиненість інфраструктури трансферу технологій (мова йде про центри трансферу технологій, технопарки і т.п.); відсутність достатніх податкових стимулів для впровадження нових технологій у виробництво; недостатній рівень венчурного інвестування [7] та інше.

Розглядаючи проблематику трансферу технологій як складову інноваційного розвитку маркетингової діяльності підприємств АПК, Н.В.Войтович і Ю.Я. Поляк зазначають: «Як показує світова практика, процес трансферу технологій найоптимальніше можна організувати шляхом створення наукововиробничих і дослідницьких об'єднань та центрів, які надають широкий спектр послуг у сфері трансферу технологій. Але для цього повинна бути взаємодія між учасниками процесу через маркетингову комунікацію – створення інформаційних взаємозв'язків, де учасниками виступають такі суб'єкти: підприємства, науково-дослідницькі інститути, вищі навчальні заклади, інвестиційні фонди тощо» [8, с. 64]. Отже, створення ефективних ланцюгів взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності є пріоритетним напрямом державного стимулювання трансферу технологій і комерціалізації інновацій.

Одним із основних суб'єктів, що призвані в Україні здійснювати наукові дослідження та, відповідно, сприяти розробці та впровадженню інновацій, є заклади вищої освіти (далі – ЗВО). Основним спеціальним законодавчим актом, що визначає їх правовий статус, є Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. Відповідно до його положень здійснення наукової та науково-технічної діяльності визначається однією з основних функцій ЗВО. Згідно зі ст. 68 Закону наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність може провадитись закладами вищої освіти, у тому числі через створені ними юридичні особи, предметом діяльності яких є доведення результатів наукової і науково-технічної діяльності цього закладу до стану інноваційного продукту та його подальша комерціалізація. В ч. 3 ст. 68 Закону зазначено, що ЗВО, зокрема які є засновниками інноваційних структур різних типів (наукові та технологічні парки, бізнес-інкубатори тощо), мають право проводити спільні наукові дослідження, демонстраційні дослідження тощо, у тому числі з використанням земельних ділянок, які знаходяться в постійному користуванні ЗВО.

Такі законодавчі положення цілком відповідають європейській практиці у сфері трансферу технологій та комерціалізації інновацій та безперечно спрямовані на підтримку інновацій та запровадження нових можливостей для університетів у трансфері інноваційних здобутків у промисловість. Перевагою такого способу комерціалізації є можливість розраховувати на великий прибуток від діяльності spin-off компанії, коли права інтелектуальної власності захищені та чітко визначені. При цьому саме університети займаються оцінкою прав інтелектуальної власності та отримують всі необхідні патенти для захисту цих прав. Водночас для обрання такого способу комерціалізації потрібно зосереджуватися розробці наукових проєктів, що мають великий комерційний потенціал, а також орієнтуватися на вчених, які орієнтовані на підприємництво. Це ускладнює комерціалізацію інновацій. Також проблемою є відсутність у ЗВО програм підготовки фахівців, необхідних для ефективної комерціалізації наукових розробок, управління правами інтелектуальної власності, інноваційними процесами та проєктами [9, с. 215].

Іншою правовою проблемою на шляху до успішного трансферу технологій є відсутність податкових стимулів до впровадження нових технологій у виробництво не лише на рівні звільнення від оподаткування інноваційних підприємств, що передбачалося запровадити Законом України «Про інноваційну діяльність», але фактично залишилося тільки на папері (зокрема, заохочення створення інноваційних парків), але й відсутність податкової підтримки тих аспектів господарської діяльності, які вимагають капіталовкладень у переоснащення виробництва та закупівлю нових технологій.

Тут можна зосередити увагу одразу на кількох аспектах. Перше – це роялті. Оподаткування роялті здійснюється відповідно до Податкового кодексу України за правилами, встановленими для оподаткування дивідендів, тобто за ставкою 18%. При цьому виплати роялті нерезидентам потребує утримання 15 відсотків при перерахуванні за кордон, як і інші доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України. Хоча під час війни такі виплати значною мірою виявляються неможливими у силу обмежень НБУ на переведення валютних коштів за кордон, це не знімає проблему комерціалізації інновацій у повоєнний період. Звісно, у цьому разі маємо враховувати загальносвітові тенденції, адже сприйняття інноваційного розвитку в закритій економічній системі є неможливим, не кажучи вже про те, що в країнах Заходу, стабільних та передбачувальних, з високим потенціалом оплати праці сектору інновацій, умови розвитку технологій є набагато кращими на далеку перспективу. А тому встановлення аналогічних режимів навряд чи може створити реальну зацікавленість бізнесу в релокації місця створення інновацій. Цьому має сприяти набагато більш профіцитний режим. Не випадково, наприклад у Польщі ставка на оподаткування роялті для резидентів становить лише 10%, а для нерезидентів – 20%. Крім іншого цим, маючи різницю у 10%, стимулюється внутрішній ринок і збільшуються надходження до бюджету [10]. Отже, Польща не йде за прикладом США, де відповідне оподаткування встановлене як 15 відсотків для резидентів та 34 відсотки для нерезидентів, а діє більш зважено, заохочуючи інновації

в країні навіть краще, ніж США. Серед іншого це демонструє, що підтримка бізнесу в кожній країні має враховувати реальні проблеми розподілу праці та капіталів в епоху глобалізації, а не повторювати правові режими розвинутих країн. Як видається, виплати у вигляді роялті на період відновлення країни, для тих технологій, які отримують експертну оцінку відповідно до пропонованого вище порядку як такі, що задіяні в програмах відновлення, є реальними та можуть бути оцінені, цілком можуть бути охоплені пільговим режимом 5% для отримувачів - резидентів та 15 відсотків для нерезидентів, а у разі безкоштовної передачі технологій – звільнення реципієнтів інновацій від податку на доходи (прибуток), позаяк безкоштовно надане майно суб'єкту господарювання оподатковується за ПК на загальних підставах. На період відновлення України, коли очікується донорська підтримка не лише коштами, але й майном та технологіями, подібне оподаткування повинно бути анульоване, забезпечуючи технологічне оновлення підприємств. Зберігати правовий режим неоподаткованого отримання допомоги суто для неприбуткових організацій у цьому разі немає жодного сенсу.

Стосовно роялті має враховуватися й інший аспект. У разі запровадження пільгового режиму – за досвідом впровадження інших пільг – податковий контроль не повинен перетворюватися на засіб стримування пільгової активності, приводячи до зворотних результатів. Адже численні приклади оспорювання реальності господарських операцій, що мають місце в Україні, виступає елементом встановлення обмежувального, а не стимулюючого правового режиму.

Запровадження у цьому випадку експертної оцінки технологій, щодо яких нараховуються роялті, за аналогією із оцінкою майна та майнових прав, могло б допомогти уникнути проблем зловживаннями щодо уникнення оподаткування, ризик якого виникає кожний раз, коли йдеться про пільги. Податковий тиск на отримувачів роялті ще й тому не має сенсу, що Україна уклала з іншими державами майже 60 договорів про уникнення подвійного оподаткування, відповідно до яких роялті оподатковуються в країні резидента – володільця об'єкта інтелектуальної власності.

Друга проблема – амортизація. На сьогоднішній день, згідно з Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів від 30.09.03 № 561, П(С)БО 7 «Основні засоби» та Інструкції № 291 вся сума амортизації повинна списуватися на витрати і тому створення резерву з прискореної амортизації є порушенням законодавства. Це суперечить найкращим світовим практикам. Як відзначають фахівці, застосування прискореної амортизації, та впровадження методики обліку акумулювання коштів за допомогою зменшення прибутку дозволить підтримати власний капітал і зменшити податковий тягар бізнесу [11]. Крім того, потрібно враховувати, що умовою прискореної амортизації відповідно до пункту 43¹ підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України є цілковита новітність («не були у використанні») основних засобів. В умовах потреб масштабного відновлення України ці вимоги мають бути спрощені, з урахуванням того, що міжнародні інвестори можуть погодитися продавати в Україну вживані засоби, що за своєю технологічною основою виступатимуть, по суті, технологіч-

ним стрибком у порівнянні із тими засобами, які сьогодні використовуються в Україні чи були знищені.

Третя проблема стосується оподаткування операцій з продажу технологій чи іншого їх набуття у власність чи користування. З 2012 року діяло законодавче правило про звільнення від сплати податку на додану вартість на десять років операцій з виробництва ІТ-продуктів: з 1 січня 2013 року до 1 січня 2023 року. Припинення такої пільги, тим паче під час воєнного стану, не є позитивним чинником технологічного оновлення української економіки.

Лише при вирішенні податкових проблем технологічного розвитку виробництва, переведення його із загального в пільговий режим, можна сподіватися на реальні кроки бізнесу в інноваційному розвитку.

Звісно, проблеми трансферу технологій йдуть поруч із загальними інвестиційними проблемами. Адже інновації – це передусім інвестиції у новації. Інновації без інвестицій – це технології без результатів впровадження, це форма без змісту. Бізнес так влаштований, що капіталовкладення у застаріле виробництво позбавлене сенсу, адже у виробничих відносинах конкуренцію, якщо не йдеться про монополію, виграють технологічно розвинуті суб'єкти. Це означає, що розвиток інвестицій супроводжується інноваціями. Особливо, якщо останні поєднуються із сприятливим режимом інноваційної діяльності як такої.

У цьому аспекті варто говорити про практичні кроки до реалізації Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року в контексті її положення про те, що «державна інноваційна політика має фокусуватися на напрямках, які відповідають інноваційному процесу в Україні, враховуючи інтереси всіх заінтересованих сторін. Саме тому особливо важливою є співпраця між усіма учасниками інноваційного процесу, які сприяють інноваціям на всіх етапах створення і виведення інноваційного продукту на ринок» [1].

Не менш важливим є врахування технологічної підтримки воєнної економіки. Під час війни «стратегія державної економічної політики має ґрунтуватися на відповідному мобілізаційному законодавстві України, зокрема шляхом створення організаційних, фінансових, технологічних та безпечних умов оперативного та масштабного оборонного виробництва» [12, с. 104]. Ці висновки співзвучні із думкою Т.В. Ярошевської про те, що «зараз для України потрібно сконцентрувати увагу саме на впровадженні воєнних інновацій для захисту нашої країни від російської збройної агресії. За повідомленням авторів поява та вдосконалення нових технологій у цій сфері здатна істотно вплинути на характер розвитку озброєння, спеціальної та військової техніки й, відповідно, на характер війни» [13, с. 51]. Разом із тим, це також ставить питання щодо державного «скринінгу» інвестицій та інновацій [14, с. 85], здатного забезпечити національну економіку від впливу ворожих держав.

Висновки. Створення сприятливого правового поля для трансферу технологій разом із стимулюванням наукових розробок є ключовим аспектом успішного інноваційного розвитку та розвитку воєнної промисловості. Запровадження дієвих податкових стимулів в сфері трансферу технологій, стимулювання інноваційної діяльності наукових установ, створення належної інноваційної інфраструктури,

державна підтримка інновацій в сфері оборонної промисловості, вдосконалення нормативно-правової бази щодо державної підтримки інвестицій в новачії має стати одним з пріоритетних напрямів державної економічної політики.

Література

1. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схвалено Розпорядженням КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#n12>
2. Ободець Р.В., Краснов О.А. Трансфер технологій в Україні: проблематика, сучасний стан та шляхи сприяння його розвитку // Економічний вісник НГУ, 2012, № 2, С. 40–45. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2012/2/EV20122_040-045.pdf
3. Бакалінська О.О. Міжнародний трансфер технологій в умовах сучасних викликів URL: <https://coordynata.com.ua/miznarodnij-transfer-tehnologij-v-umovah-sucasnih-viklikiv>
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України від 26.09.2014 – 2014 р., № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125.
5. Україна доєдналася до найбільшої європейської наукової програми «Горизонт Європа». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3473915-ukraina-doednalasa-do-najbilsoi-evropejskoi-naukovoї-programi-gorizont-evropa.html>
6. Прохорова В., Божанова О., Грицина О. Трансфер технологій як складова інноваційно-орієнтованого розвитку підприємства // Аграрна економіка, 2019, Т. 12, № 3-4. С. 71–76. URL: http://agrarianeconomy.lnup.edu.ua/images/docs/ae_2019_12_3-4/9.pdf
7. Подцерковний О.П., Зятіна Д.В. Щодо необхідності правових вдосконалень у контексті активізації інноваційної діяльності в Україні // Економіка та право. – 2013 – № 3. – С. 43–49.
8. Войтович Н.В., Поляк Ю.Я. Трансфер технологій як складова інноваційного розвитку маркетингової діяльності підприємств АПК // Економіка та держава, № 12, 2020, С. 62–66. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2020/13.pdf
9. Правові засоби стимулювання інноваційного розвитку України в умовах євроінтеграції : монографія / [О.П. Подцерковний, М.Д. Василенко, Д.В. Зятіна, Л.Д. Романадзе та ін.] ; за заг. ред. С.В. Ківалова, О.П. Подцерковного. – Одеса: Фенікс, 2015. – 270 с.
10. Вишневецький І. Справедливе оподаткування роялті в Україні – міф? URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA011534
11. Капля І.В. Прискорена амортизація як елемент облікової політики акціонерного товариства АПК URL: <https://magazine.faaf.org.ua/priskorena-amortizaciya-yak-element-oblikovoi-politiki-akcionernogo-tovaristva-apk.html>
12. Подцерковний О.П. Щодо потреб розширення правових форм забезпечення оборонного виробництва під час війни // Другі наукові читання пам'яті професора Пронської Грацієлли Василівни. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання правового регулювання. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2023 р., м. Київ) / За заг. ред.: В.В. Поєдинок. Київ: Ліра-К, 2023. 182 с.
13. Ярошевська Т. Трансфер технологій як складова інноваційного розвитку України // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 1. С. 46–53. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/10123/1/7.pdf>
14. Podtserkovnyi, O. (2023). Legal Support of State Economic Policies of Ukraine in the Context of Investment Development and Protection of Competition. In: Richter, H. (eds) Competition and Intellectual Property Law in Ukraine. MPI Studies on Intellectual Property and Competition Law, vol 31. Springer, Berlin, Heidelberg. P. 65–102. https://doi.org/10.1007/978-3-662-66101-7_4

Анотація

Подцерковний О. П., Зятіна Д. В. Про потреби подолання проблем трансферу технологій для формування відновлювального господарсько-правового режиму в Україні. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу проблематики правового забезпечення трансферу технологій. Визначено важливість трансферу технологій в аспекті інноваційного розвитку, проаналізовано положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС щодо трансферу технологій. Акцентовано на тому, що саме трансфер технологій є з'єднувальною ланкою між інновацією та її впровадженням у господарський обіг для досягнення економічних та соціальних результатів. В дослідженні окреслено проблеми трансферу технологій, зокрема низький рівень комерціалізації наукових розробок закладів вищої освіти, нерозвиненість інфраструктури трансферу технологій, відсутність достатніх податкових стимулів для впровадження нових технологій у виробництво та інше. Встановлено важливу роль закладів вищої освіти у сприянні розробці та впровадженню інновацій. Детальну увагу приділено оподаткуванню роялті в аспекті створення додаткових податкових стимулів. Зроблено висновок, що виплати у вигляді роялті на період післявоєнного відновлення країни, для тих технологій, що задіяні в програмах відновлення можуть бути охоплені пільговим режимом 5% для отримувачів – резидентів та 15 відсотків для нерезидентів. Також пропонується запровадити експертну оцінку технологій, щодо яких нараховуються роялті, за аналогією із оцінкою майна та майнових прав, що могло б допомогти уникнути проблем зловживаннями щодо уникнення оподаткування. Досліджено проблематику амортизації та оподаткування операцій з продажу технологій чи іншого їх набуття у власність чи користування в аспекті потреб масштабного відновлення України. Підкреслено доцільність звільнення від сплати податку на додану вартість операцій з виробництва ІТ-продуктів, особливо в умовах воєнного стану. Встановлено важливість розв'язання загальних інвестиційних проблем, зроблено висновок, що вирішення податкових проблем технологічного розвитку виробництва, переведенням його із загального в пільговий режим, може бути ефективною передумовою інноваційного розвитку бізнесу. Особливо питання підвищення інноваційності промислового сектору та вирішення проблем ефективного трансферу технологій актуалізуються в аспекті необхідності післявоєнного відновлення національної економіки.

Ключові слова: трансфер технологій, спеціальний правовий режим, повоєнне відновлення, воєнна економіка, господарське право, роялті, пільгове оподаткування, амортизація, комерціалізація інновацій, державна підтримка інновацій.

Summary

Podtserkovnyi O. P., Ziatina D. V. On the necessity of overcoming of transfer technology problems for restorative economic and legal regime formation in Ukraine. – Article.

The article analyzes the problems of legal framework of technology transfer. The importance of technology transfer for innovation development is defined, the provisions of EU-Ukraine Association Agreement regarding the technology transfer are examined. It is emphasized that technology transfer is a connection link between innovations and its introduction into economic turnover with the aim to achieve economic and social results. In the survey the issues of the technology transfer are outlined, in particularly the low level of commercialization of scientific results of higher education institutions, the underdevelopment of technology transfer infrastructure, the absence of sufficient tax incentives for implementation of technologies into production etc. The important role of higher education institutions in the promotion of development and implementation of innovations is established. The precise attention is paid to royalty taxation in terms of creating additional tax incentives. It is concluded that payments in the forms of royalties in the period of post-war recovery of the country, for those technologies involved in recovery programs, can be covered by preferential regime of 5% for resident recipients and 15% for non-residents ones. Additionally, the introduction of expert technology evaluation, similar to property assessment, is proposed to prevent tax evasion abuses. The study also explores the issues of depreciation and taxation of technology sales or acquisitions concerning the needs of Ukraine's extensive recovery. It emphasizes the desirability of exempting operations related to IT product manufacturing from value-added tax, especially during the period of martial law. Addressing general investment issues, the article concludes that resolving tax-related technological development problems by shifting it from the general to preferential regime can be an effective precondition for business innovation. The significance of increasing innovation in the industrial sector and effectively transferring technology is emphasized in light of the post-war recovery requirements of the national economy.

Key words: technology transfer, special legal regime, post-war recovery, wartime economy, economic law, royalty, tax incentives, depreciation, commercialization of innovations, state support for innovations.